Лабораторна робота № 9

Тема. Дослідження коливань пружинного маятника.

Мета: визначити характеристики та залежність між ними пружинного маятника

Обладнання: набір тягарців з механіки; тримач із спіральною пружиною; штатив для фронтальних робіт; лінійка; секундомір

Хід роботи

Для виконання лабораторної роботи перейдіть за посиланням
https://www.youtube.com/watch?v=p891xqidzt0&ab_channel=%D0%9A%D0%B0%D0%B1%D1%96%D0%BD%D0%B5%D1%82%D1%84%D1%96%D0%B7%D0%B8%D0%BA%D0%B8

Експеримент 1. Знаходження жорсткості пружини

1. Закріпіть пружину з тримачем у лапці штатива і підвісьте до неї тягарець масою 100 г = 0.1 кг.

2. Поряд з тягарцем закріпіть вертикально вимірювальну лінійку й позначте початкове положення тягарця (у метрах) x_0**= 0.5 м**

3. Підвісьте до пружини ще два тягарці масою по 100 г і виміряйте її видовження Δx = **м**, спричинене дією сили F**=2Н**.

4. За виміряним видовженням Δx і відомою силою F обчисліть жорсткість пружини: $k = \frac{F}{\Delta x}$.= Н/м

5. Знаючи жорсткість пружини, **обчисліть** власну частоту коливань ν_o і період T_o пружинного маятника масою 200 г.

Для цього скористаємося формулами

$T_0 = 2\pi\sqrt{\frac{m}{k}} =$ ν_o **= 1/T₀**

Всі виміряні і обчислені величини занесіть до таблиці у частину Обчислення

Експеримент 2. Експериментальне визначення частоти коливань маятника

6. Залишіть на пружині **два** тягарці масою по **100 г,** виведіть пружинний маятник з положення рівноваги, змістивши його на Δx **=4-5 см** униз, і експериментально визначте частоту коливань ν маятника.

7. Для цього виміряйте проміжок часу t_1 **,** протягом якого маятник здійснює **N=20** повних коливань

LIVEWORKSHEETS

8. Визначте частоту коливань за формулою $\nu_1 = \frac{N}{t_1}$

9. Обчисліть відхилення розрахункового значення власної частоти ν_o коливань пружинного маятника від частоти ν_1, знайденої експериментально.

$$\varepsilon = \frac{|\nu_1 - \nu_o|}{\nu_1} \cdot 100\% = \ldots$$

10. **Повторіть** дослід з **п.7** для маятника масою **300 г**

N=**20** , $t_2 =$

11. Визначте частоту коливань за формулою $\nu_2 = \frac{N}{t_2}$

12. Обчисліть відхилення розрахункового значення власної частоти ν_o коливань пружинного маятника від частоти ν_2, знайденої експериментально.

$$\varepsilon = \frac{|\nu_2 - \nu_o|}{\nu_2} \cdot 100\% = \ldots$$

13. **Повторіть** дослід з **п.7** і зробіть всі необхідні розрахунки (**п. 8,9**) для маятника масою **400 г.**

Результати вимірювань та обчислень запишіть у Таблицю частина Експеримент

	Обчислення						***Експеримент***						
X_0, м	m, кг	Δx, м	F, Н	k, $\frac{Н}{м}$	T_o, с	ν_o, Гц	№ досліду	m, кг	Δx, м	N	t, с	ν, Гц	ε, %
0,5	0,2		2				1	0,2	0,05	20			
							2	0,3					
							3	0,4					

Висновок.

1. Які характеристики пружинного маятника ми досліджували в лабораторній роботі?
2. Які залежності між характеристиками маятника ми досліджували?
3. Чи залежить частота коливань пружинного маятника від його маси? Якщо так, то обгрунтуйте свою думку.

LIVEWORKSHEETS